

Samråd om hållbarhetsrapportering

Synpunkter från Fair Action, 8 mars 2021

Fair Action är en ideell förening som arbetar för att få företag att ta ansvar för sin påverkan på människor och miljö. Vi granskar företag och är experter på internationella riktlinjer för företagsansvar.

Vi tackar för möjligheten att få delta i konsultationen om hållbarhetsrapportering. Utöver våra rekommendationer nedan bifogar vi vår granskning av 46 svenska företags hållbarhetsredovisningar ur ett människorättsperspektiv. Rapporten är framtagen av Fair Action och Amnesty, och publicerades i april 2020.¹ Vi sammanfattar också resultaten av rapporten här nedanför.

Hållbarhetsrapporteringen har stora luckor gällande mänskliga rättigheter

Fair Action välkomnar lagstiftningen för hållbarhetsrapportering från 2016. Men vår och Amnestys granskning av 46 svenska företag visar att deras rapportering om sitt arbete med mänskliga rättigheter inte lever upp till de svenska lagkraven.

- Mer än var tredje hållbarhetsrapport saknar helt eller delvis information om vilka väsentliga risker som företagen identifierat i förhållande till mänskliga rättigheter, trots att årsredovisningslagen kräver att sådan redovisning görs.
- Lagen anger att företag ska redovisa hur de väsentliga riskerna är kopplade till företagets verksamhet. I hela 43 % av de granskade rapporterna saknas sådan redovisning.
- Majoriteten av företagen (98%) redovisar att de har en policy som omfattar mänskliga rättigheter, vilket är positivt. Samtidigt är det 48% av företagens rapporter som inte lever upp till lagkravet att antingen redovisa hur de följer upp policyn eller förklara varför de inte redovisar detta.

Företagens redovisning av sitt människorättsarbete har inte förbättrats nämnvärt jämfört med 2019 då Fair Action, Amnesty och Diakonia gjorde en liknande studie.² Även andra granskningar som gjorts har visat på bristen på framsteg. Pwc:s genomgång summerar till exempel att *“vår slutsats är att bolagen inte vet hur man ska arbeta med mänskliga rättigheter eller antikorrup­tion, vad som är viktigt att lyfta fram och att områdena är aktuella*

¹ Fair Action and Amnesty, 2020, *“Höj ribban för företagen! En granskning av 46 företags hållbarhetsrapporter”*

<https://fairaction.se/okategoriserad/vartannat-foretag-haller-inte-koll-pa-om-deras-policy-formanskliga-rattigheter-foljs/>

² Fair Action, Diakonia och Amnesty, 2019, *Höj ribban för företagen! En granskning av 28 företags hållbarhetsredovisningar ur ett människorättsperspektiv*, https://fairaction.se/wp-content/uploads/2019/03/H%C3%B6j-ribban-f%C3%B6r-f%C3%B6retag_FINAL.pdf

i hela värdekedjan, inklusive leverantörsled, ordinarie verksamheten och kundled.”³
KPMG:s granskning noterade vidare att *“mer än 10 procent av de undersökta företagen utelämnar mänskliga rättigheter helt, utan förklaring till varför”⁴*

Fair Actions rekommendationer inför revideringen av direktivet om hållbarhetsrapportering

1. Inför krav på oberoende granskning av hållbarhetsredovisningar

Företag som publicerar mindre information i sin hållbarhetsredovisning än vad årsredovisningslagen kräver utan att förklara varför, träffas i dagsläget inte av någon sanktion. En revisor har ingen skyldighet att kontrollera innehållet, utan ska bara skriva ett yttrande om att hållbarhetsredovisningen har upprättats. Fair Action menar att ett krav på en oberoende granskning måste införas för att öka efterlevnaden av lagstiftningen. Dessutom måste det få rättsliga påföljder om ett företag inte redovisar enligt kraven i lagstiftningen.

2. Öka jämförbarheten och kvalitén på hållbarhetsredovisningar

Inför tydliga krav på hur företag ska rapportera om sina risker och påverkan på mänskliga rättigheter, i linje med rapporteringsramverket som finns för FNs vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter.⁵

3. Fler företag bör omfattas av lagstiftningen

Många små och medelstora företag har lika allvarliga risker för negativ påverkan på mänskliga rättigheter i sin leverantörskedja som stora företag. Det är därför viktigt att utöka antalet företag som träffas av lagstiftningen.

4. Inför krav på öppenhet om leverantörskedjan

Om företag är öppna med vilka leverantörer de anlitar kan organisationer och fackföreningar i produktionsländerna kontakta de köpande företagen om leverantören inte följer regler gällande till exempel anställdas rättigheter eller miljöskydd. Minimikraven på öppenhet om produktionen bör vara att köpande företag ska ange leverantörens namn, adress, antal anställda, typ av produkter och ägarförhållanden.

³ PwC, Oroväckande brister i rapporteringen av företagens hållbarhetsarbete, 7 oktober 2019, <https://www.pwc.se/sv/hallbar-utveckling/hallbarhetsrapportering.html>

⁴ KPMG, I vilken riktning går hållbarhetsrapporteringen?, oktober 2019, <https://home.kpmg/se/sv/home/nyheter-rapporter/2019/10/foretag-brister-i-sin-hallbarhetsrapportering-ny-undersokning-fran-kpmg.html>;

⁵ UNGP Reporting Framework, <https://www.ungpreporting.org/>